

Opleidingsplan

Fellowship Spoedeisende Geneeskunde

Regio Leiden / Den Haag

Leids Universitair Medisch Centrum – Haaglanden Medisch Centrum – Haga Ziekenhuis

1. Inleiding

Het fellowship is gericht op medisch inhoudelijk verdieping, gebaseerd op het complementeren van het 5 jarig curriculum zoals beschreven door de NVSHA. Concreet wordt er gestreefd naar het zelfstandig leveren van hoog complexe en kritiek zieke zorg waarbij de kennis van de acute zorg minimaal op gelijkwaardig niveau is met die van de orgaanspecialist. Daarnaast wordt er kennis opgedaan over de meest recente literatuur, protocollen en richtlijnen en wordt gestimuleerd die kennis toe te passen in de praktijk. Er wordt gestreefd naar een kennisniveau dat basiskennis zoals opgedaan tijdens de opleiding SEG, overstijgt.

Dit wordt gerealiseerd door persoonlijke coaching, fellow-onderwijs dat 1 keer per maand regionaal plaatsvindt, een masterclass van de MNSHA en tevens middels verschillende (inter)nationale cursussen. Er wordt naar gestreefd om tijdens het fellowship EBEEM part A en part B te voltooien en om de echo supervisor-status van de NVSHA te verkrijgen.

Daarnaast is het mogelijk om persoonlijke leerdoelen te verwezenlijken of een niche te ontwikkelen (wetenschap, management of onderwijs).

Het Fellowship vindt plaats in de 3 grote opleidingsziekenhuizen van de regio: het Leids Universitair Medisch Centrum, Haaglanden Medisch Centrum en het Haga Ziekenhuis. In elk ziekenhuis is ten minste 1 fellow aanwezig die deelneemt aan het programma. Eventueel kan er uitwisseling plaats vinden van de fellows tussen de verschillende ziekenhuizen.

De fellow zal tijd krijgen, ten minste 2 dagen per maand voor het fellow onderwijs en voor verdieping (zoals echografie of een masterclass). Tevens is er in overleg budget en tijd voor cursussen zoals verder in het plan beschreven.

Dit document moet worden gezien als een leidraad. Er wordt veel eigen input verwacht van de fellow waardoor er ruimte blijft bestaan voor eigen invulling. Aan het begin van het fellowship wordt een individueel opleidingsplan gemaakt dat wordt besproken met de aangewezen begeleider.

Contactpersonen per ziekenhuis:

Marthe Hofman – LUMC (M.S.Hofman@lumc.nl)

Susan Mollink – HMC (s.mollink@haaglandenmc.nl)

Victoria van de Craats – Haga ziekenhuis (v.l.vandecraats@hagaziekenhuis.nl_

2. Inhoud fellowship

2.1 Coaching tijdens diensten

In elk ziekenhuis wordt ernaar gestreefd om regelmatig met meer dan 1 SEH-arts op de werkvloer te staan zodat de fellow op een bepaald onderwerp gecoacht kan worden.

Er vindt ten minste 1 keer per maand coaching plaats tijdens een dienst. Dit hoeft niet een hele dienst te zijn maar kan ook plaatsvinden door supervisie van 1 casus, 1 bepaalde handeling of vaardigheid of het evalueren van onderwijs geven op de werkvloer, organiseren van logistieke processen of leiding geven. De evaluatie van de coaching wordt gedocumenteerd in een kort verslag en opgeslagen in het portfolio.

2.2 Fellow onderwijs

Het fellow onderwijs vindt 1 keer per maand regionaal plaats en worden afwisselend door de verschillende ziekenhuizen georganiseerd. Naast de fellows is er ten minste 1 SEH-arts uit het organiserende ziekenhuis aanwezig. Tijdens het fellow-onderwijs zal de focus liggen op verdieping en discussie, gebaseerd op recente literatuur van toonaangevende tijdschriften. De dag zal in het thema staan van een onderwerp naar keuze (bijvoorbeeld: respiratie, hemodynamiek of trauma). Verschillende onderwijsvormen die aan bod komen zijn: case based discussions, mini-lectures, literatuuronderzoek (Journal club, CAT, etc.) en intervisie. Daarnaast wordt ernaar gestreefd om één dagdeel te besteden aan vaardigheidstraining. Hierbij kan gedacht worden aan luchtweg management, echografie, echogeleide zenuwblokkades/intravasculaire toegang, thoracotomie, pericardiocentese en EBEM training.

2.3 Masterclasses MNSHA

De landelijke Masterclasses van de MNSHA zijn zeer geschikt om medisch inhoudelijke verdieping te verkrijgen. Er wordt naar gestreefd om gedurende het 2 jarig fellowship aan ten minste één masterclass deel te nemen.

<https://emmasterclass.mnsha.nl/>

2.4 Echo examen NVSHA

Tijdens het fellowship wordt de fellow geacht de echo supervisor status te verkrijgen middels het echo certificeringstraject van de NVSHA. De fellow krijgt tijd om het portfolio op orde te krijgen. Er zijn verschillende manieren om dit te bewerkstelligen, middels scandagen (DEUS), coachingsdiensten, vaardigheidstraining tijdens het fellow onderwijs en daarnaast is het mogelijk om een echostage te doen bijvoorbeeld bij de cardiologie.

<https://www.nvsha.nl/nascholing/certificering-spoedechografie/opbouw-van-het-portfolio/>

Tevens zijn er meerdere cursussen beschikbaar om de echo vaardigheden van de fellow naar een hoger niveau te tillen. De fellow kan hier zelf uit kiezen, passend bij zijn/haar leerdoelen. Er zijn tal van cursussen beschikbaar, voorbeelden zijn:

-DARA cursus (echogeleide zenuwblokkade) - https://www.deus.nl/?page_id=508

-DEUS advanced cursus - <https://deus.nl/>

-Ultrasound leadership academy - <https://ultrasoundleadershipacademy.com/ULA/one-page/>

2.5 Europees examen

Tijdens het fellowship wordt ernaar gestreefd om zowel part A als part B van het Europees examen (EBEEM) te doen. Het is realistisch om part A aan het eind van jaar 1 of begin van jaar 2 af te ronden en part B in jaar 2.

Het Europees Examen is ontwikkeld met als doel om op Europees niveau kandidaten op dezelfde manier te toetsen. Het examen bestaat uit 2 delen. Het theorie examen, oftewel 'part A' en het praktijk examen, 'Part B'. Om officieel deel te nemen aan Part A is ten minste 3 jaar fulltime werkervaring vereist. Houd er rekening mee dat de voorbereiding 6-12 maanden kost naast je fulltime baan. Part B kan tot 4 jaar na het behalen van part A worden voltooid. Daarnaast moet je ten minste 5 jaar werkervaring hebben. Voor part B is er een oefenmogelijkheid, de 'priming course', een dag lang wordt er geoefend met VIVA's en OSCE's. <https://eusem.org/ebeem/priming-course>

Beide examens worden 2 keer per jaar gegeven. Kijk voor uitgebreide informatie over het Europees examen, data en informatie over inschrijving op <https://eusem.org/ebeem>

2.6 (Inter)nationale cursussen

Er zijn (inter)nationaal verschillende cursussen beschikbaar die bij kunnen dragen aan medisch inhoudelijke verdieping. Hieronder worden voorbeelden gegeven van cursussen die gevolgd kunnen worden. De cursussen zijn niet verplicht, er wordt door de betreffende fellow zelf aangegeven op welk vlak er behoefte is aan de extra scholing. Advies is om ook ten minste 1 cursus te volgen op het gebied van 'niet-medische' skills (zoals communicatie, onderwijs, leiderschap)

-Thoracotomie cursus (verschillende beschikbaar)

-AHLS - <https://www.hazolutions.nl/cursussen/ahls/>

-ATACC - <https://www.ataccgroup.com/training/course-listing/anaesthesia-trauma-critical-care-atacc/>

-MOET - <https://alsg.nl/over-alsg/stichting-moet/>

-NeurologicALS - <https://www.neurologicals.nl/>

-ECMO cursus LUMC - <https://www.lumc.nl/org/intensive-care/patientenzorg/ECL/ECMOcursus/>

-Luchtwegmanagement (Ook hiervan zijn verschillende cursussen beschikbaar)

-Communicatie skills voor SEH-specialist training - <https://pocep.nl/csss-training/>

2.7 Uitwisseling ziekenhuizen

Optioneel vindt er uitwisseling plaats van de fellows tussen de verschillende ziekenhuizen in de regio. Dit wordt afgestemd met de betreffende fellow op geleide van het individueel opleidingsplan en de eigen leerdoelen. Bij uitwisseling wordt de betreffende fellow in principe gedetacheerd en blijft deze dus in dienst van het eigen ziekenhuis.

Omdat elk ziekenhuis een eigen patiëntenpopulatie met bijbehorende specifieke pathologie en ook verschillende werkwijzen heeft, is uitwisseling op zich een leerzame aangelegenheid. Daarnaast zijn er per ziekenhuis specifieke cursussen waaraan deelgenomen kan worden en leerdoelen waarop de fellow zich kan richten:

LUMC:

-Cursus aanbod specifiek in LUMC: Point of care echografie cursus, ECMO-cursus, verschillende Boerhaave cursussen.

-Specifieke patiëntenpopulatie, met name gericht op 'academische pathologie': LVAD, transplantatie, thoraxchirurgie, ECMO en eCPR, kindercardiologie, specifieke oncologie

HMC:

-Echogeleide zenuwblokkade (FICB), echo, neurotrauma, crowding, overlap dienst met andere SEH-artsen dus mogelijkheid van elkaar te leren

-Specifieke patiëntenpopulatie, met name 'binnenstad problematiek': intoxicaties, psychiatrie, trauma. Zeer groot aanbod aan patiënten gezien grote spoedeisende hulp

Haga:

-Specifieke patiëntenpopulatie: ECMO en ECPR, naast algemene SEH: kindergeneeskunde, kindertrauma.

2.7 Portfolio

Gedurende het fellowship houdt de fellow een portfolio bij met daarin documentatie van de verrichte opleidingsactiviteiten.

Bij aanvang van het fellowship maakt de fellow een individueel opleidingsplan met daarin leerdoelen, de cursussen die de fellow wil volgen en examens die gedaan worden. Dit alles in een duidelijk uiteengezet tijdspad. Het plan wordt besproken aan het begin en zo nodig bijgesteld gedurende het fellowship.

Voortgang van het fellowship wordt elke 3 maanden gemonitord middels een voortgangsgesprek. Tevens worden dan leerdoelen gesteld voor de daaropvolgende periode. Dit wordt kort gedocumenteerd in het formulier voortgangsgesprek (Bijlage 3).

Onderdelen die aan het eind van het fellowship ten minste in het portfolio aanwezig zijn:

- Individueel opleidingsplan
- 8 keer voortgangsgesprek
- 24 case based discussions (1 per maand, tijdens fellow onderwijs of op de werkvloer)
- 24 evaluatie verslagen van coachings momenten
- Echo certificering NVSHA
- EBEM part A en part B
- Bewijs van deelname aan een MNSHA Masterclass
- Certificaten van de gevolgde (inter)nationale cursussen
- 2 x 360 graden feedback

3. Specifieke verdieping

Wanneer de fellow bepaalde onderdelen van het bovenstaande plan al tijdens de opleiding heeft afgerond en er nog behoefte is aan verdieping in een bepaald onderwerp, zijn er trajecten beschikbaar voor het ontwikkelen van een niche.

Belangrijk is dat de focus van het fellowship op algemene medisch inhoudelijke verdieping moet liggen en dus wordt geadviseerd dat specifieke verdieping pas plaats vindt in het tweede jaar van het fellowship en wanneer aan de echo en EBEEM certificeringseis is voldaan.

3.1. Onderwijs

Het geven van onderwijs maakt deel uit van de dagelijkse praktijk als SEH-arts in een opleidingsziekenhuis. In de verschillende ziekenhuizen in de regio wordt onderwijs gegeven aan AIOS, ANIOS, HAIOS, AMA en coassistenten. Dit verdiepende programma levert de fellow de mogelijkheid om zich verder te ontwikkelen op het gebied van onderwijs.

Inhoud:

- Deelname aan onderwijsactiviteiten voor coassistenten via het LUMC (Coschap snijdend, werkgroep begeleiding, college geven blok acute geneeskunde)
- Onderwijs geven aan AIOS en/of een rol spelen in het optimaliseren van het AIOS onderwijs.
- Organiseren van symposia of refereeravonden
- Verder is er de mogelijkheid om de Boerhaave cursus teach the teacher te volgen of een traject basis kwalificatie onderwijs (BKO).
- Eventueel beroepsbegeleidende aanvullende opleiding zoals een master medical education.

Contactpersoon: M. Hofman (LUMC)

3.2. Management

In het nieuwe curriculum wordt expliciet meer aandacht besteed aan de competentie leiderschap en management. Tevens is het tot op heden nog niet goed vastgelegd aan welke criteria een afdelingshoofd danwel medisch manager van een spoedeisende hulp moet voldoen. Dit traject levert een bijdrage om voor toekomstige taken als leidinggevende of manager op een SEH over meer kennis en vaardigheden te beschikken.

Inhoud:

- Deelname aan cursussen zoals International Emergency Department Leadership Institute (IEDLI) essential course en certification course (www.iedli.org)
- Deelname aan cursussen en/of congressen omtrent capaciteitsplanning
- Actieve participatie aan vergaderingen en in commissies/werkgroepen gerelateerd aan logistieke en management vraagstellingen in nauwe samenwerking met het afdelingshoofd en de Chef de Clinique.

Contactpersoon: meerdere mogelijk, afhankelijk van specifieke interesse fellow. Ter bespreking bij aanvang fellowship

3.3. Wetenschap

Onder direct supervisie en begeleiding van een SEH-arts krijgt de fellow de noodzakelijke tools om zelf een onderzoeksprotocol te schrijven, onderzoek uit te voeren en artikel(en) te publiceren. Door de al bestaande onderzoeksinspanningen binnen de regio zijn er voldoende mogelijkheden om het fellowship programma nuttig en waardevol voor de fellow in te vullen. Door het bestaande netwerk is het mogelijk om data en onderzoeksopzetten ook interdisciplinair te gebruiken. Op basis van het vooraf besproken wetenschappelijke aandachtsgebied worden met de supervisor/mentor fellowship wetenschap de individuele doelen besproken.

Inhoud:

- Ondersteuning van alle wetenschappelijke inspanningen op de afdeling SEH (ANIOS, AIOS, SEH-artsen)
- Tijdens het fellowship programma worden artikelen gepubliceerd waarvan ter afsluiting van het programma een publicatie in een wetenschappelijk tijdschrift/journaal met een bepaalde factor (IF, h-index, SJR) geëist wordt.

Contactpersoon (wetenschapscoördinatoren per ziekenhuis): Bas de Groot (LUMC), Merel van Loon (HMC), Loes Janssens (Haga)

Bijlage 1: Tijdsbesteding

Te verwachten tijdsbesteding per verplicht onderdeel in het fellowship:

Fellow onderwijs

1 dag per maand + 0.5-1 dag per maand voorbereiding gedurende 24 maanden

= in totaal 36 tot 48 dagen (325-430 uur)

Masterclass

4 dagen per maand gedurende 4 maanden

=in totaal 16 dagen (145 uur)

EBEEM

3 dagen per maand gedurende 6-9 maanden

=in totaal 18-27 dagen (160-250) uur

Echocertificering

Portofolio opbouw +/- 100 uur (studie, supervisietijd. Dit is deels mogelijk op de vloer tijdens werktijd, deels buiten werktijd)

Totaal 70-90 dagen (630-825 uur) in 2 jaar

(exclusief 100 uur voor het echo portfolio en facultatieve cursussen)